

**Co-funded by the
European Union**

Proiect Erasmus+KA2 DEFEP

*Învățământul la distanță al viitorului: cele mai bune practici ale UE ca răspuns la
nevoile studenților din învățământul superior modern și ale pieței muncii*

REGULAMENT CADRU PRIVIND TEZELE DE LICENȚĂ (pentru învățământul la distanță)

**UNIVERSITÄT
DES
SAARLANDES**

**II Universidad w/
Reyjuan Carlos**

**UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI PALERMO**

PREAMBUL

- Regulamentul-cadru nu este un text original, iar autorii nu revendică dreptul de autor și nici sursa primară.
- Regulamentele-tip au fost elaborate în cadrul proiectului Erasmus+KA2 DEFEP „Învățământul la distanță al viitorului: cele mai bune practici ale UE ca răspuns la nevoile studenților din învățământul superior modern și ale pieței muncii”.
- Regulamentul cadru se bazează pe practicile europene și naționale existente, pe reglementările, pe dezvoltările metodologice ale instituțiilor de învățământ superior individuale, precum și pe materiale și cazuri ale Ministerului Educației și Cercetării, ale Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare etc.
- Regulamentul-cadru ține cont de experiența universităților partenere DEFEP din Ucraina, Moldova, Germania, Spania, Italia, de rezultatele unui studiu sociologic, de un raport analitic și de o monografie elaborate în cadrul proiectului.
- Modelul de regulament este aplicabil învățământului la distanță în învățământul superior.
- Regulamentul ia în considerare particularitățile asociate cu tehnologiile digitale și formatul la distanță al procesului educațional în modul de învățământ la distanță. În același timp, principiile de bază și tehnologia de organizare a pregătirii și susținerii lucrărilor de calificare ale studenților din învățământul superior de la nivelul I (licență) și II (masterat) descrise în Regulamentul model sunt universale pentru toate formele de învățământ superior.
- Pe baza Regulamentului-cadru, o instituție de învățământ superior își elaborează propriul Regulament privind lucrările de atestare (în continuare - Regulamentul) sau implementează prevederile Regulamentului-cadru referitoare la învățământul la distanță în dispozițiile corespunzătoare ale instituției de învățământ superior.

CUPRINS

1. DISPOZIȚII GENERALE	4
2. CONȚINUTUL, STRUCTURA ȘI DOMENIUL DE APLICARE AL LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ	4
3. ORGANIZAREA EXECUTĂRII LUCRĂRII DE LICENȚĂ	7
4. PREVENIREA PLAGIATULUI ACADEMIC	10
5. PREGĂTIREA, DESFĂȘURAREA ȘI SUSȚINEREA LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ ...	11
6. PARTICULARITĂȚILE PREGĂTIRII ȘI SUSȚINERII LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ PENTRU STUDENȚII DE LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL LA DISTANȚĂ ȘI ÎN CAZUL UNOR SITUAȚII EXCEPȚIONALE	13
7. CRITERII DE EVALUARE A LUCRĂRII DE LICENȚĂ	15
8. CLAUZE ANTICORUPȚIE	16
9. DISPOZIȚII FINALE	17

1. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Regulamentul privind lucrările de licență (denumit în continuare Regulament), care face parte din sistemul intern de asigurare a calității în învățământul superior, reglementează organizarea pregătirii și susținerii lucrărilor de licență ale studenților din învățământul superior la nivelul I (licență) și II (master). Regulamentele sunt elaborate pe baza legilor în vigoare ale Ucrainei "Cu privire la educație", "Cu privire la învățământul superior", a reglementărilor Ministerului Educației și Științei din Ucraina și a standardelor pentru învățământul superior.

1.2. Lucrarea de calificare este o formă de atestare a candidatului pentru un program educațional și profesional (educațional și științific). Apărarea acesteia în fața Comisiei de examinare (în continuare - CE) reprezintă etapa finală a studiilor la primul nivel de "licență" și al doilea nivel de "masterat" din învățământul superior.

1.3. Susținerea unei lucrări de licență este o formă de control al cunoștințelor, abilităților și altor competențe integrate dobândite de către candidat, care sunt determinate de rezultatele învățării unui anumit program de învățământ (educațional-științific sau educațional-profesional).

1.4. Lucrarea de licență are un caracter exclusiv individual, face posibilă identificarea gradului și nivelului de pregătire teoretică și practică a solicitantului într-o specialitate clar definită. Lucrarea de licență și apărarea acesteia în fața CE reprezintă un test al pregătirii specialistului pentru o activitate independentă în specialitatea aleasă, al capacității sale de a analiza în mod independent stadiul problemelor dintr-un anumit domeniu științific și de a elabora propunerile necesare. Lucrarea de licență conține rezultate teoretice sau experimentale fundamentate științific, dispoziții științifice.

1.5. În timpul procesului de pregătire a unei lucrări de licență, un student din învățământul superior trebuie să demonstreze nivelul de pregătire pentru activitatea profesională într-un anumit domeniu.

1.6. Primul nivel (licență) al învățământului superior prevede dobândirea de către candidat a cunoștințelor teoretice și a competențelor și abilităților practice suficiente pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor profesionale în specialitatea aleasă.

1.7. Al doilea nivel (masterat) al învățământului superior prevede dobândirea de către solicitant a unor cunoștințe teoretice și/sau practice aprofundate, a unor competențe, abilități și aptitudini în specialitatea aleasă (specializare, dacă este cazul), a unor principii generale de formare a activității științifice și/sau profesionale, a altor competențe suficiente pentru îndeplinirea eficientă a sarcinilor inovatoare de la nivelul corespunzător de activitate profesională.

2. CONȚINUTUL, STRUCTURA ȘI DOMENIUL DE APLICARE AL LUCĂRILOR DE LICENȚĂ

2.1. Lucrarea de licență se întocmește sub forma unui manuscris special pregătit în format cartonat și (sau) electronic, redactat în limba de stat (sau în limba engleză).

Lucrarea de licență este o cercetare didactică și științifică finalizată, care sintetizează rezultatul pregătirii teoretice și practice din cadrul componentelor normative și facultative ale programului de pregătire educațională și profesională a candidaților în specialitatea respectivă. Conținutul lucrării de licență trebuie să corespundă standardelor de învățământ superior. Lucrarea trebuie să evidențieze cercetarea independentă a autorului, să conțină elemente de noutate și să reflecte semnificația practică a rezultatelor obținute, testarea acestora și posibilitatea de implementare în domeniul practicii.

2.2. **Teza de licență** conține dezvoltarea unor aspecte teoretice și/sau rezolvarea unor probleme aplicative, fragmente de cercetare teoretică sau experimentală, sintetizează rezultatul pregătirii teoretice și practice a candidaților la primul nivel (licență) al învățământului superior în cadrul unui anumit program educațional și profesional și reprezintă o formă de control al cunoștințelor, competențelor și abilităților integrate dobândite de candidat pe parcursul pregătirii, necesare pentru îndeplinirea sarcinilor profesionale prevăzute de standardul de învățământ superior respectiv.

Teza de licență se realizează de către candidații de la toate formele de studiu în ultimul an universitar (dacă o astfel de formă de certificare este prevăzută de standardul de învățământ superior și de programul de învățământ). Timpul necesar pentru finalizarea acesteia este determinat de un program specific de educație și formare profesională și de planul de învățământ relevant.

Pe baza rezultatelor susținerii publice a tezei de licență în cadrul reuniunii CE, candidatului i se acordă calificarea educațională „licență” în specialitatea respectivă.

2.1. **Teza de master** calificat presupune efectuarea de cercetări pentru a rezolva o problemă științifică, practică sau de altă natură reală, în conformitate cu specialitatea (specializarea, dacă este cazul), sintetizează rezultatul pregătirii teoretice și practice a candidaților pentru cel de-al doilea nivel (masterat) al învățământului superior în cadrul unui anumit program de învățământ și reprezintă o formă de control al cunoștințelor, abilităților, modurilor de gândire, opiniilor, valorilor, altor calități personale dobândite de candidat în timpul pregătirii, care determină capacitatea unei persoane de a desfășura cu succes o activitate profesională și/sau științifică.

Teza de abilitare la masterat este realizată de către candidații de la toate formele de învățământ pe parcursul studiilor în cadrul programului de învățământ ales, în conformitate cu calendarul stabilit (dacă o astfel de formă de certificare este prevăzută de standardul de învățământ superior și/sau de programul de învățământ). Timpul necesar pentru realizarea tezei de masterat de calificare este determinat de programul de studii și de planul de învățământ relevant.

Pe baza rezultatelor susținerii publice a tezei de masterat în cadrul reuniunii CE, solicitantului i se acordă calificarea educațională "master" în specialitatea respectivă.

2.2. Se recomandă următoarele dimensiuni ale lucrărilor de calificare:

- teza de licență - 45-70 de pagini (fără a se lua în considerare anexele);
- teza de masterat de calificare - 70-100 de pagini (fără a se lua în considerare anexele).

Volumele specificate ale lucrărilor de calificare pot varia în limita a $\pm 10\%$.

Pentru anumite specializări, consiliul academic al instituției/facultății de

învățământ și cercetare poate stabili alte volume ale lucrărilor de calificare.

La calcularea volumului total al lucrărilor de calificare, nu se iau în considerare următoarele: sarcina individuală, adnotările, avizul îndrumătorului, recenzia, anexele, raportul succint privind verificarea caracterului original al tezei..

2.3. Documentul de calificare este întocmit în conformitate cu actele normative și materialele metodice ale Universității de Stat din Moldova:

- Ghid metodic pentru perfectarea tezelor de licență/master (Liliana ROTARU, Maria HĂMURARU, USM, Chișinău, 2012);

2.4. Elementele structurale obligatorii ale lucrării de licență sunt:

- 1) Pagina de titlu a lucrării.
- 2) Cuprinsul lucrării. Se prezintă la începutul lucrării. Conține titlurile și numerele paginilor inițiale ale introducerii, ale tuturor secțiunilor, subsecțiunilor și paragrafelor, ale concluziilor, ale listei de referințe și ale anexelor.
- 3) Lista de semne convenționale, simboluri, unități și termeni (dacă este necesar). Această listă este furnizată în cazul în care lucrarea utilizează terminologie specifică, abrevieri puțin cunoscute, simboluri noi etc. Lista trebuie tipărită pe două coloane, cu abrevierile în stânga, în ordine alfabetică, iar decodificarea detaliată a acestora în dreapta.
- 4) Introducere. Lungimea introducerii nu trebuie să depășească 2-3 pagini. Introducerea justifică relevanța subiectului, formulează scopul și sarcinile care trebuie rezolvate pentru atingerea scopului, obiectul și subiectul studiului, elementele de noutate științifică (dacă există) și semnificația practică a rezultatelor, dezvăluie esența problemei și oferă o descriere generală a lucrării, oferă informații privind testarea rezultatelor.
- 5) Partea principală. Aceasta este formată din secțiuni, subsecțiuni, paragrafe și subpuncte. Structura părții principale a lucrării ar trebui să dezvăluie punerea în aplicare a sarcinilor lucrării de licență. Secțiunile din partea principală includ: o evaluare analitică a literaturii de specialitate privind subiectul și alegerea domeniilor de cercetare, o declarație a metodologiei generale și a principalelor domenii de cercetare, partea experimentală și metodologia de cercetare, studii teoretice sau experimentale, analiza și sinteza rezultatelor acestora.
- 6) Concluziile ar trebui să conțină o declarație clară a celor mai importante rezultate ale cercetării, cu sugestii și dorințe pentru cercetări ulterioare pe un anumit subiect. Principalul lor scop este de a rezuma activitatea desfășurată. Este important ca concluziile formulate să corespundă sarcinilor stabilite.
- 7) Lista de referințe. La întocmirea acesteia, este permisă utilizarea uneia dintre modalitățile posibile de aranjare a materialului din listă: în ordine alfabetică sau în ordinea menționării în text.
- 8) Anexe.

Dacă este cazul, anexele trebuie să cuprindă materiale auxiliare (dacă acestea sunt de mari dimensiuni și nu pot fi prezentate în text) necesare pentru completarea percepției lucrării: instrucțiuni și metode, descrierea algoritmilor de acțiune; ilustrații cu caracter auxiliar (tabele, diagrame, diagrame, grafice, hărți etc.); formule și calcule,

mostre de chestionare, teste, chestionare etc. Fiecare anexă trebuie să fie menționată în textul părții principale a lucrării.

3. ORGANIZAREA EXECUTĂRII LUCRĂRII DE LICENȚĂ

3.1. Din punct de vedere organizatoric, procesul de executare a lucrărilor de licență constă în următoarele etape:

- *pregătitoare* - studentul alege tema de cercetare și conducătorul de teză, finalizează tema lucrării de calificare. După ce subiectul lucrării de calificare este aprobat și studentul este familiarizat cu sarcinile acestuia, studentul și conducătorul său elaborează un plan calendaristic pentru lucrarea de calificare, indicând toate etapele și termenele oficiale. Acest plan este reflectat în sarcina individuală pentru lucrarea de licență și este semnat de solicitant, de conducătorul de teză și aprobat de șeful departamentului responsabil cu punerea în aplicare a programului educațional (denumit în continuare "departamentul"). Modificările la planul calendaristic pentru lucrarea de licență sunt permise numai cu acordul sau la inițiativa conducătorului de teză și aprobate de șeful departamentului competent;

- *principală* - realizarea directă a sarcinii individuale aprobate de către studentul din învățământul superior: familiarizarea cu stadiul problemei, colectarea de materiale factuale, efectuarea revizuirii și analizei necesare a evoluțiilor similare și a aplicațiilor acestora în domeniile relevante etc. Realizarea unui experiment sau a unui chestionar, colectarea de materiale factuale, prelucrarea materialelor factuale, prezentarea textului lucrării în conformitate cu structura acesteia, formularea de concluzii și recomandări, pregătirea de publicații pe tema cercetării;

- *de proiectare* - se încheie cu prezentarea lucrării finalizate pentru audierea preliminară la o ședință a departamentului de absolvire pentru a decide asupra admiterii (neadmiterii) studentului la susținerea la ședința CE, executarea documentelor în modul stabilit: un raport de verificare a lucrării pentru semne de plagiat academic, o analiză a lucrării de către conducătorul de doctorat, o analiză a lucrării. Admiterea la apărarea lucrării de licență se acordă de către Departament după o audiere preliminară și discutarea rezultatelor acesteia, dar nu mai târziu de trei săptămâni înainte de începerea CE (începerea certificării finale a absolvenților) în specialitatea și nivelul educațional relevant.

- *finală* - pregătirea unui raport și a materialelor ilustrative (prezentare) pentru susținerea lucrării de calificare în fața CE, susținerea directă, anunțarea rezultatelor susținerii (evaluării) de către unul dintre membrii CE.

3.2. Constituirea tematicii lucrărilor de licență se realizează de către departamentele pentru fiecare program de studii și se comunică candidaților.

3.3. Temele lucrărilor de licență sunt revizuite și actualizate anual și trebuie să reflecte cele mai recente tendințe în dezvoltarea științei, a industriei relevante și a societății. Temele de cercetare trebuie să corespundă domeniului de specialitate, să țină cont de cerințele standardelor de învățământ superior în specialități și programe de învățământ, de necesitățile științei și practicii, de rezultatele activității de cercetare a departamentului.

3.4. Alegerea direcției de realizare a lucrării de licență este prerogativa studentului din învățământul superior, ținând cont de: interesele științifice proprii; temele de cercetare propuse de Departament; caracteristicile bazelor de practică pe care se realizează lucrarea de licență; posibilitatea de a obține informațiile necesare. Solicitantul are dreptul de a propune un domeniu de cercetare propriu în cadrul tematicii programului de studii, cu justificarea fezabilității dezvoltării acestuia.

3.5. Lucrările de licență pot fi efectuate și pe teme comandate de întreprinderi, instituții și organizații care au încheiat acorduri relevante cu universitatea sau cu care sunt legate activitățile de muncă (antreprenoriale) ale solicitanților.

3.6. Tema lucrării de calificare trebuie să fie relevantă, să indice prezența unor probleme nerezolvate sau insuficient fundamentate în sursele științifice, în legislație, în activitățile practice ale organizațiilor, instituțiilor, întreprinderilor, agențiilor guvernamentale, să corespundă stadiului actual al unei anumite direcții și vectorilor de dezvoltare a acesteia și să prevadă rezultate așteptate care să răspundă nevoilor reale ale economiei și societății și să vizeze implementarea lor practică.

3.7. Formarea și aprobarea temei lucrării de licență are loc în conformitate cu următoarea procedură:

- candidatul, împreună cu conducătorul selectat, pregătesc tema lucrării de licență;
- candidatul declară în scris subiectul lucrării de licență și conducătorul de lucrări sub forma modelului stabilit;
- subiectele lucrărilor de licență ale solicitanților sunt discutate și aprobate în cadrul unei ședințe a departamentului;
- șeful departamentului, pe baza cererilor depuse de candidați și a deciziei departamentului privind temele lucrărilor de licență, formează și înaintează un proiect de ordin al rectorului universității de aprobare a temelor lucrărilor de licență și îl întocmește cu cel mult 6 luni înainte de începerea procesului de atestare.

În cazuri excepționale, pe baza unei cereri motivate a unui student din învățământul superior, convenită cu directorul și șeful de departament, este posibilă formularea unei modificări redacționale a subiectului aprobat. O astfel de modificare este aprobată printr-un ordin suplimentar al rectorului universității sau al unei persoane împuternicite să îndeplinească atribuțiile acestuia. Proiectul de ordin este pregătit de departament și realizat înainte ca lucrarea de licență să fie verificată pentru plagiat academic.

3.8. Pentru a îndruma lucrările de licență ale candidaților, Departamentul pune la dispoziție conducători de teze din rândul profesorilor, profesorilor asociați, conferențiarilor superiori (pentru tezele de masterat - obligatoriu cu grad științific). În cazul în care lucrarea are un caracter aplicativ, la consilierea acesteia pot fi implicați specialiști cu înaltă calificare în domeniul de activitate respectiv (în general sau pe secțiuni individuale).

3.9. Conducătorul lucrării de licență:

- oferă candidatului asistență consultativă în formularea temei lucrării de licență, a structurii, a ideii-cheie și a ipotezei de lucru a studiului; prelucrarea surselor necesare, inclusiv a materialelor de reglementare și de referință, a publicațiilor științifice etc. privind tema lucrării de licență.

- elaborează (împreună cu candidatul) o sarcină individuală pentru lucrarea de calificare, care este aprobată ulterior de către șeful de departament;
- supraveghează în mod sistematic realizarea lucrării de licență, monitorizează conformitatea conținutului lucrării de licență cu sarcina individuală, conformitatea cu cerințele de redactare a lucrării de licență specificate în reglementările și recomandările metodologice relevante;
- monitorizează respectarea de către solicitant a calendarului lucrării de licență;
- verifică lucrarea de licență finalizată privind plagiatul academic;
- pregătește o evaluare a lucrării de licență.

3.10. Avizul conducătorului se face în formă liberă și trebuie să includă:

- conformitatea lucrărilor de licență finalizate cu sarcina individuală aprobată;
- gradul de independență a candidatului în realizarea lucrării de licență;
- capacitatea candidatului de a lucra cu surse bibliografice,
- abilitatea candidatului analizeze materialele teoretice și practice, să justifice concluzii și propuneri (recomandări), să aplice tehnologii informaționale și instrumente analitice moderne etc;
- cele mai importante rezultate de natură teoretică și practică și prezentarea la conferințe, seminarii etc;
- nivelul de conformitate a lucrării de calificare cu cerințele din regulamente și recomandările metodologice pentru proiectarea lucrărilor de calificare;
- evaluarea generalizată a nivelului de calitate a lucrării de licență finalizate.

La discreția conducătorului, pot fi incluse și alte aspecte în evaluare. În concluzii, conducătorul de teză justifică posibilitatea de a permite susținerea lucrării de licență și de a acorda solicitantului o calificare educațională într-o anumită specialitate.

3.11. În cazul unei evaluări negative, departamentul instituie o comisie care analizează activitatea și oferă o aviz. Conducătorul nu este implicat în componența comisiei. În cazul unui aviz negativ din partea comisiei, candidatului nu i se permite să își susțină apărarea. Motivele pentru o evaluare negativă sunt absența concluziilor pozitive în conformitate cu criteriile de mai sus pentru evaluarea conducătorului și plagiatul în lucrare. În cazul în care comisia acordă un aviz pozitiv, directorul de departament semnează avizul pozitiv al comisiei, iar solicitantul este admis la susținerea preliminară.

4. PREVENIREA PLAGIATULUI ACADEMIC

4.1. Plagiatul academic este definit ca fiind utilizarea într-o lucrare de licență a unui text al unei alte persoane publicat pe hârtie sau pe suport electronic fără a se face referire la sursă. Varietățile de plagiat sunt recunoscute după cum urmează:

- prezentarea literală a unui text împrumutat;
- prezentarea unui text împrumutat cu înlocuirea unor cuvinte și expresii fără a schimba sensul.

Pentru a controla realizarea autonomă a lucrărilor de calificare, se utilizează programe specializate pentru a identifica prezența coincidențelor textuale și nivelul de unicitate al acestora..

4.2. Obiectivele principale ale introducerii verificării computerizate a plagiatului în lucrările de licență și determinarea gradului de unicitate a lucrării:

- îmbunătățirea calității și eficienței procesului educațional;
- asigurarea nivelului corespunzător al lucrărilor de licență efectuate de candidați în instituțiile de învățământ superior;
- respectarea drepturilor de proprietate intelectuală ale persoanelor fizice și juridice atunci când se lucrează cu surse de informații publicate;
- îmbunătățirea competenței de cercetare a candidaților, în special a abilităților de lucru corect cu sursele de informații științifice;
- clarificarea responsabilității pentru încălcarea regulilor general acceptate de citare în lucrările de calificare, respectarea cerințelor de etică științifică;
- stimularea independenței și a individualității în realizarea activităților de cercetare.

4.2. Directorul de departament este direct responsabil pentru determinarea nivelului de unicitate al lucrării de licență. Directorul de departament este direct responsabil pentru determinarea nivelului de unicitate a lucrării de licență.

4.3. Pentru verificarea plagiatului și a nivelului de unicitate, executantul depune lucrarea de licență la Departament pentru verificare, în format *.doc, *.docx, *.rtf, cel târziu cu o săptămână înainte de examinarea prealabilă a acesteia (susținerea prealabilă) și de luarea deciziei de admitere la susținere în cadrul ședinței CE.

4.4. În termen de trei zile, personalul de cercetare și didactic responsabil al departamentului verifică lucrarea de licență pentru a detecta semne de plagiat academic și întocmește rezultatele acesteia cu ajutorul unui produs software sub forma unui raport de similitudine. Analiza raportului de similitudine este efectuată de către conducătorul lucrării și, pe baza acestuia, ia o decizie privind prezența sau absența plagiatului academic. Pe baza rezultatelor verificării, șeful de departament decide cu privire la admiterea/neadmiterea lucrării de licență la audierea prealabilă (apărare prealabilă) sau cu privire la revizuirea acesteia într-o anumită perioadă de timp și la o nouă verificare a plagiatului și a nivelului de unicitate. Decizia este comunicată solicitantului în termen de trei zile lucrătoare de la adoptare, verbal sau prin mijloace electronice de comunicare.

4.5. Candidatul este responsabil de transmiterea unei versiuni electronice a lucrării sale de licență în termenele stabilite prin prezentul regulament.

4.6. Directorul de departament (cu excepția cazului în care actele locale ale instituției de învățământ superior prevăd altfel) este responsabil de verificarea lucrării de licență pentru depistarea semnelor de plagiat academic în termenele stabilite de instituția de învățământ superior, de luarea unei decizii obiective privind admiterea/neadmiterea lucrării la susținerea preliminară sau revizuirea lucrării și reverificarea acesteia pentru depistarea plagiatului academic și a gradului de unicitate.

4.7. În cazul în care candidatul nu este de acord cu decizia luată cu privire la rezultatele verificării plagiatului, directorul de departament numește o comisie formată din membri ai departamentului (directorul de departament și două persoane din rândul personalului științific și pedagogic de conducere al departamentului) pentru a efectua o verificare suplimentară. Decizia finală cu privire la rezultatele acestei verificări se ia în cadrul unei ședințe a Departamentului, ținând cont de concluziile comisiei. Solicitantului trebuie să i se ofere posibilitatea de a dovedi independența lucrării sale de

licență.

4.8. Solicitantului i se permite să susțină lucrarea de licență în cazul în care aceasta conține texte împrumutate nu mai mult de un procent stabilit prin regulamentul universității respective.

5. PREGĂTIREA, DESFĂȘURAREA ȘI SUSTINEREA LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ

5.1. Lucrările de licență sunt susținute preliminar în cadrul unei ședințe a departamentului, în conformitate cu orarul stabilit, dar nu mai târziu de 3 săptămâni înainte de începerea atestării finale.

Pentru susținerea preliminară, solicitantul trebuie să prezinte textul lucrării verificate de către conducător în format electronic.

Apărarea preliminară are loc în cadrul unei ședințe a departamentului, în prezența obligatorie a unei persoane desemnate de șeful comisiei de susținere preliminară, a conducătorului și a studentului (autorul lucrării) și include următoarele etape procedurale:

- discursul autorului lucrării de licență cu prezentarea unui raport privind principalele prevederi ale lucrării;
- răspunsuri detaliate ale candidatului la întrebările orale și scrise ale membrilor comisiei privind conținutul și esența lucrării.

Departamentul concluzionează că lucrarea este pregătită pentru susținere, stabilește termenele de procesare a comentariilor și de prezentare la departament a lucrării, pregătită în conformitate cu cerințele.

Concluzia Departamentului constituie baza pentru admiterea lucrării la susținerea în fața Comisiei de examinare.

5.2. Pregătirea lucrărilor pentru susținere se face după cum urmează.

Cu cel puțin 15 zile înainte de susținere, candidatul depune la Departament pentru verificare:

- o versiune electronică a lucrării de licență;
- un aviz din partea conducătorului de lucrări privind lucrarea de licență;
- o recenzie scrisă a lucrării de calificare;

Un scurt raport de similitudine bazat pe rezultatele verificării lucrării de licență de către sistemul antiplagiat stabilit de instituția de învățământ superior..

5.2. Avizul și recenzia conducătorului de lucrări de calificare pot fi furnizate atât pe suport de hârtie, cât și în format electronic, cu impunerea obligatorie a unei semnături electronice de calificare.

5.3. Este permisă utilizarea de fotocopii ale documentelor cu trimiterea ulterioară prin poștă a originalelor acestora pe suport de hârtie sau în format electronic cu o semnătură electronică calificată cu 15 zile calendaristice înainte de susținerea lucrării de licență.

5.4. Recenzarea lucrărilor de calificare se realizează de către cadre didactice sau oameni de știință cu înaltă calificare, specialiști într-un anumit domeniu, specialiști ai organizațiilor de producție, cercetare și proiectare care corespund profilului lucrării efectuate.

5.5. Recenzia este transmisă Departamentului cu cel mult 15 zile calendaristice înainte de susținerea lucrării de calificare. Revizuirea poate fi transmisă pe suport de hârtie sau în format electronic, cu semnătura electronică calificată a recenzentului.

5.6. Recenzia trebuie să fie obiectivă, să reflecte atât aspectele pozitive, cât și cele negative ale lucrării și să conțină o notă recomandată în conformitate cu baremul acceptat de evaluare a cunoștințelor solicitanților. În cadrul recenziei trebuie acordată o atenție deosebită:

- actualitatea subiectului;
- calitatea și profunzimea elaborării principalelor secțiuni (aspecte teoretice, calcule, precum și soluții de proiectare, tehnologice, economice și de altă natură, studii experimentale etc.).
- prezența în lucrare a propunerilor și recomandărilor personale, noutatea, perspectivele, valoarea practică a acestora;
- fiabilitatea rezultatelor, corectitudinea și validitatea concluziilor;
- capacitatea candidatului de a utiliza tehnologia informatică pentru a rezolva sarcinile stabilite în lucrare;
- calitatea prezentării (stil științific, competență lingvistică) și a designului lucrării;
- conformitatea lucrării cu cerințele existente pentru lucrările de acest tip;
- neajunsurile lucrării;
- evaluarea generală a lucrării de licență - "excelent", "bine", "satisfăcător", "nesatisfăcător" și concluzia cu privire la posibilitatea de a acorda solicitantului calificarea corespunzătoare în specialitatea respectivă.

De asemenea, recenzentul trebuie să indice data recenzării, numele, prenumele și patronimicul, locul de muncă și funcția.

Solicitantul are dreptul de a citi în prealabil textul evaluării.

O recenzie negativă nu reprezintă un motiv pentru a nu permite susținerea lucrării.

5.7. Sesiunile de admitere și de susținere a lucrărilor de licență trebuie să se desfășoare în conformitate cu calendarul procesului academic și cu calendarul de susținere a lucrărilor de licență aprobate pentru anul universitar în curs.

5.8. Procedura de susținere include:

- raportul candidatului;
- prezentarea concluziilor conducătorului și ale recenzentului;
- răspunsuri ale solicitantului la întrebările membrilor CE și ale persoanelor prezente la susținere (cu permisiunea și în modul stabilit de președintele comisiei);
- luarea și anunțarea deciziei comisiei de examinare cu privire la rezultatele susținerii lucrării de licență..

5.9. În raportul său, candidatul trebuie să evidențieze aspecte importante precum justificarea relevanței temei de cercetare; scopul, sarcinile, obiectul, subiectul cercetării; ce s-a stabilit, ce s-a dezvoltat, ce s-a dovedit; prin ce metode s-a realizat; elementele de noutate în prevederile teoretice și recomandările practice (dacă există); ce dificultăți au fost întâmpinate în procesul de realizare a cercetării, ce prevederi nu au fost confirmate.

5.10. Prezentarea trebuie să conțină, de asemenea, răspunsuri la principalele observații ale conducătorului de lucrării și ale recenzentului. Raportul candidatului nu

trebuie să depășească 10-15 minute. În timpul susținerii lucrării de licență, solicitantul este obligat să dea răspunsuri cuprinzătoare la toate comentariile din aviz și recenzii, precum și în discursurile de la susținere. Apărarea lucrării de calificare este consemnată în procesul-verbal al reuniunii CE.

5.11. Nota bazată pe rezultatele susținerii lucrării de licență se acordă în cadrul unei ședințe închise a comisiei de examinare, după care este anunțată public de către președintele acesteia absolventului și tuturor celor prezenți la susținerea lucrării.

5.12. Durata susținerii unei lucrări de licență nu trebuie să depășească 30 de minute.

6. 6. PARTICULARITĂȚI DE ELABORARE ȘI SUSȚINERE A LUCRĂRILOR DE LICENȚĂ PENTRU STUDENȚII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LA DISTANȚĂ ȘI ÎN CAZUL UNOR SITUAȚII EXCEPȚIONALE

6.1. Pentru studenții care solicită învățământul la distanță, toate activitățile de pregătire și susținere a lucrărilor de abilitare de către candidații la învățământul superior se organizează în format la distanță, utilizând serviciile cloud adecvate pentru organizarea comunicării video sincrone (Zoom, Google Meet etc.) și platforma de învățământ la distanță la nivelul universității.

6.2. În vederea organizării eficiente a procesului de pregătire a lucrărilor de licență, persoana responsabilă de implementarea PE (de obicei, titularul garanției PE) creează un curs la distanță, ale cărui componente obligatorii sunt:

- recomandări metodologice pentru pregătirea și susținerea lucrărilor de licență;
- tematica lucrărilor de licență;
- o copie scanată a ordinului de aprobare a subiectelor lucrărilor de licență și a conducătorilor de lucrări;
- planul-grafic calendaristic pentru pregătirea și susținerea lucrărilor de calificare;
- modele (șabloane) de elemente structurale ale lucrărilor de licență și documentelor de însoțire;
- o listă recomandată a principalelor publicații ale școlilor științifice ale instituțiilor de învățământ superior pe tema lucrărilor de licență;
- cerințe de verificare a plagiatului academic în lucrările de licență ale candidaților din învățământul superior.

6.3. Comunicarea dintre conducătorul lucrării de licență și studentul din învățământul superior se realizează exclusiv în format online (cu excepția cazului în care s-a convenit între aceștia un alt format).

6.4. Studentul din învățământul superior este obligat să trimită lucrarea de licență (sau o parte a acesteia) către conducătorul lucrării de licență în termenele stabilite prin grafic.

6.5. Conducătorul lucrării este obligat să furnizeze solicitantului un aviz motivat (observații, recomandări etc.) în termen de șapte zile lucrătoare de la primirea lucrării de calificare (sau a unei părți a acesteia).

6.6. Susținerea preliminară și atestarea finală sub forma unei susțineri se realizează în mod sincron la distanță, utilizând un serviciu cloud stabilit de departament.

Condiția pentru desfășurarea apărării în mod sincron la distanță este autentificarea fiabilă a solicitanților. Membrii CE și studenții trebuie să dispună de o conexiune fiabilă la internet, de un computer cu microfon și cameră video sau de alte dispozitive cu funcții similare, precum și de software-ul necesar pentru a identifica identitatea studentului. Autentificarea solicitantului se realizează prin demonstrarea carnetului de student sau a altui document de identitate în fața CE prin intermediul comunicării video.

Pentru a asigura publicitatea susținerilor, se recomandă să se ofere posibilitatea de a participa la apărarea la distanță tuturor doritorilor, sub rezerva înregistrării prealabile a acestora (modalitatea de înregistrare este stabilită de departament), prin publicarea informațiilor privind specificul înregistrării pe site-ul web al departamentului responsabil, cel târziu cu o săptămână înainte de apărare.

Secretarul comisiei trebuie să înregistreze digital (înregistrare video, înregistrare audio, înregistrare fotografică etc.) procesul de apărare a lucrării de calificare.

6.7. În cazul unor situații excepționale (declararea legii marțiale și/sau a stării de urgență, introducerea restricțiilor de carantină etc.), toate activitățile de pregătire și de apărare a lucrărilor de licență de către candidații la studii superioare pot fi organizate la distanță în modul prevăzut de sub-punctele 6.1 - 6.6 din prezenta secțiune.

7. CRITERII DE EVALUARE A LUCRĂRII DE LICENȚĂ

7.1. Evaluarea calității lucrărilor de licență se realizează în conformitate cu Regulamentul privind procedura de evaluare a rezultatelor învățării studenților din învățământul superior și cu recomandările metodologice relevante ale departamentelor, ținând cont de particularitățile realizării și susținerii lucrărilor de licență la diferite specialități.

La evaluarea lucrării de licență se ține cont de nivelul de pregătire teoretică, științifică și practică a candidatului la învățământul superior, precum și de calificativele conducătorului de lucrări și ale recenzentului. Susținerea lucrării de licență este evaluată în conformitate cu baremul național cu conversie la o grilă de 100 de puncte.

Obiectele de evaluare a lucrării de licență sunt:

- calitatea conținutului lucrării de licență;
- calitatea susținerii lucrării de licență: raportul pregătit și răspunsurile la întrebări.

7.1. Calitatea lucrărilor de licență finalizate este evaluată în funcție de următoarele criterii:

- conformitatea lucrării de licență cu sarcina și cerințele din recomandările metodologice pentru executarea acesteia;
- gradul de independență în rezolvarea sarcinilor, disponibilitatea unei analize a soluțiilor și metodologiilor existente;
- relevanța, noutatea subiectului ales, modul de rezolvare a problemelor și valoarea practică a rezultatelor obținute;
- gradul de valabilitate a soluțiilor propuse, conformitatea acestora cu nivelul

actual al științei și tehnologiei;

- calitatea și profunzimea analizei științifice, teoretice și practice a problemei;
- conformitatea rezultatelor obținute cu practica modernă;
- utilizarea tehnologiilor digitale moderne;
- capacitatea de a lucra cu documente de reglementare și de referință, disponibilitatea referințelor la sursele utilizate.

7.2. Calitatea susținerii lucrărilor de licență este evaluată în funcție de următoarele criterii:

- conținutul raportului solicitantului privind obiectul și principalele rezultate ale activității;
- claritatea structurării și succesiunea logică a prezentării materialului;
- validitatea, calitatea concluziilor și a recomandărilor pentru utilizarea practică a lucrării;
- utilizarea terminologiei profesionale, industriale, științifice;
- capacitatea de a prezenta în mod clar, inteligibil și concis principiile principale ale cercetării;
- exhaustivitatea, profunzimea, validitatea răspunsurilor la întrebările membrilor CE privind conținutul lucrării;
- cultura discursului.

7.2. Nota finală a susținerii lucrării de licență este stabilită de către CE. Decizia Comisiei este definitivă.

7.3. Nu este permisă susținerea repetată a lucrării de licență în vederea îmbunătățirii notei.

7.4. Studentul care a primit o notă nesatisfăcătoare la susținerea lucrării de licență este exmatriculat din instituția de învățământ superior. Acestuia i se eliberează un certificat în forma stabilită.

7.5. Studenții care nu s-au prezentat la ședința CE pentru apărarea lucrării de licență sau au primit o notă nesatisfăcătoare au dreptul să repete atestarea finală în următoarea sesiune a CE în termen de trei ani de la finalizarea PE în cauză, pe baza stabilită de instituția de învățământ superior.

7.6. În cazul unei evaluări nesatisfăcătoare, este de competența exclusivă a CE să decidă asupra posibilității de susținere repetată a aceleiași lucrări de calificare. De regulă, un candidat la învățământul superior trebuie să aleagă o altă temă a lucrării de licență.

8. CLAUZE ANTICORUPȚIE

8.1. Participanții la procesul educațional respectă pe deplin principiile de bază ale prevenirii corupției, asigură evaluarea periodică a riscurilor de corupție în activitățile lor, iau măsuri adecvate pentru a preveni și rezolva conflictele de interese și practicile coruptibile care pot apărea în îndeplinirea sarcinilor lor, așa cum sunt definite de legile și actele locale ale IIS.

8.2. Participanții la procesul educațional sunt obligați să respecte cerințele **Legii integrității nr.82/2017**.

8.3. Participanților la procesul educațional le este strict interzis să se folosească,

direct sau indirect, de împuternicirile lor oficiale sau de oportunitățile aferente pentru a obține un beneficiu ilegal sau acceptarea unui astfel de beneficiu sau acceptarea unei promisiuni/oferte a unui astfel de beneficiu pentru ei înșiși sau pentru alte persoane, sau să facă promisiuni/oferte sau beneficii ilegale unei persoane menționate **în alineatul întâi al articolului 16 din Legea integrității nr.82/2017** sau, la cererea acestora, altor persoane fizice sau juridice, pentru a convinge această persoană să utilizeze în mod ilegal serviciile care le sunt furnizate.

8.4. Pentru săvârșirea infracțiunilor de corupție sau a infracțiunilor legate de corupție, participanții la procesul educațional sunt pasibili de răspundere penală, administrativă, civilă și disciplinară în conformitate cu procedura stabilită de lege.

9. DISPOZIȚII FINALE

9.1. Regulamentul privind lucrările de licență se aprobă de către Consiliul academic al universității și se pune în aplicare prin ordin al rectorului universității sau al unei persoane împuternicite să exercite atribuțiile acestuia.

9.2. Modificările și/sau completările la Regulament sunt analizate și aprobate de Consiliul academic al Universității și puse în vigoare prin ordin al Rectorului Universității sau al unei persoane autorizate să îndeplinească atribuțiile acestuia.